

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Marianny Reiffovej a JUDr. Júlie Horskej, v právnej veci navrhovateľa **V. Z.**, bytom, M., ul. P. č. X., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 3. novembra 2010, č.k. 3Sd/44/2010–38, jednomyseľne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 3. novembra 2010, č.k. 3Sd/44/2010-38, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 3. novembra 2010, č.k. 3Sd/44/2010-38, potvrdil rozhodnutie z 20. mája 2010 číslo X., ktorým odporkyňa podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľovi od 14. septembra 2009 starobný dôchodok v sume 371,70 € mesačne a podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a v súlade s oparením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 413/2009 Z. z. od 1. januára 2010 zvýšila starobný dôchodok na sumu 383,10 € mesačne.

V odôvodnení uviedol, že ak navrhovateľ ako samostatne zárobkovo činná osoba v období od 1. júla 1990 do 31. decembra 1992 v jednotlivých rokoch sám určil svoj vymeriavací základ tak, ako je to uvedené na evidenčnom liste dôchodkového zabezpečenia a osobný vymeriavací základ je úhrn vymeriavacích základov za kalendárny rok, z ktorých sa zaplatilo poistné na dôchodkové poistenie, potom nemožno za vymeriavací základ brať skutočný príjem navrhovateľa, ktorý uviedol v daňovom priznaní za kalendárne roky 1990 až 1991, pretože v konečnom dôsledku z tohto príjmu uvedeného v daňovom priznaní z príjmov fyzických osôb nezaplatil odvody na poistné na dôchodkové poistenie, ale odvody na dôchodkové poistenie uhradil iba z ním určeného vymeriavacieho základu za obdobie rokov, kedy bol samostatne zárobkov činnou osobou. Ak by podľa názoru krajského súdu, osobným vymeriavacím základom bol príjem, ktorý navrhovateľ vykazoval v daňovom priznaní za roky 1990 až 1992, ale z tohto príjmu nezaplatil odvody na dôchodkové poistenie, bolo by to v rozpore s § 62 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Rozsudok krajského súdu napadol včas podaným odvolaním navrhovateľ, v ktorom namietal, že krajský súd nepostupoval správne, keď nezohľadnil jeho príjmy za roky 1990, 1991, 1992 a nepriznal osobné mzdové body podľa týchto príjmov. Vymeriavacie základy od 1. júla 1990 do 31. decembra 1992 mali byť podľa jeho názoru posúdené podľa § 257 zákona o sociálnom poistení.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o sociálnom poistení priemerný osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel súčtu osobných mzdových bodov dosiahnutých v jednotlivých kalendárnych rokoch rozhodujúceho obdobia a obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, ak tento zákon neustanovuje inak. Priemerný osobný mzdový bod sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor. Na účely určenia obdobia dôchodkového poistenia sa získané dni dôchodkového poistenia prepočítavajú na roky, ak tento zákon neustanovuje inak. Obdobie dôchodkového poistenia sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Podľa § 63 ods. 7 zákona o sociálnom poistení rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 62 ods. 1 zákona o sociálnom poistení osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel osobného vymeriavacieho základu a všeobecného vymeriavacieho základu. Osobný mzdový bod sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Podľa § 61 zákona o sociálnom poistení osobný vymeriavací základ je úhrn vymeriavacích základov za kalendárny rok, z ktorých sa zaplatilo poistné na dôchodkové poistenie alebo z ktorých sa poistné na dôchodkové poistenie podľa § 60 ods. 1 druhej vety považuje za zaplatené.

Podľa § 257 zákona o sociálnom poistení osobný vymeriavací základ v období pred 1. januárom 1993 je úhrn hrubých zárobkov za príslušný kalendárny rok, ktoré podliehali dani zo mzdy bez odpočítania tejto dane. Osobný vymeriavací základ v období od 1. januára 1993 do 31. decembra 2003 je úhrn vymeriavacích základov, z ktorých fyzická osoba zúčastnená na dôchodkovom zabezpečení platila poistné na dôchodkové zabezpečenie za príslušný kalendárny rok.

Predmetom preskúmania zákonnosti bolo rozhodnutie a postup odporkyne o priznaní starobného dôchodku navrhovateľa od 14. septembra 2009 v sume 371,70 €.

Zo spisov, ako aj zo samotného opravného prostriedku navrhovateľa vyplýva, že sporným zostalo určenie osobných vymeriavacích základov, na základe ktorých bola určená výška osobných mzdových bodov v období od 1. júla 1990 do 31. decembra 1992, teda v období, v ktorom mal navrhovateľ postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby.

Predovšetkým je potrebné poznamenať, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok 14. septembra 2009 za účinnosti zákona o sociálnom poistení, a preto sa podľa tohto zákona vypočítava aj suma starobného dôchodku. Pre jej výpočet je dôležité správne určenie osobných vymeriavacích základov, ktoré zákon o sociálnom poistení v § 61 definuje ako úhrn vymeriavacích základov za kalendárny rok, z ktorých sa zaplatilo poistné na dôchodkové poistenie alebo z ktorých sa poistné na dôchodkové poistenie považuje za zaplatené.

Osobný list dôchodkového poistenia, ktorý tvorí prílohu preskúmaného rozhodnutia obsahuje údaje o osobnom vymeriavacom základe aj za roky 1990 – 1992, pričom údaje vychádzajú z evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia, ktoré pre samostatne zárobkovo činnné osoby vedie Sociálna poisťovňa (§ 290 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, v minulosti ich viedli okresné správy sociálneho zabezpečenia podľa § 15 písm. k/ zákona č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia).

Do evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia sa zapisoval za každý kalendárny rok hrubý zárobok, pričom za hrubý zárobok samostatne zárobkovo činnnej osoby sa považovala suma vymeriavacieho základu pre určenie výšky poistného, ktorú si určovala samostatne zárobkovo činnná osoba (§ 72 ods. 2 a § 65 vyhl. č. 149/1988 Zb. v znení neskorších predpisov).

Táto suma hrubého zárobku je preto na evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia za obdobie od 1. júla 1990 do 31. decembra 1992, kedy mal navrhovateľ postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby zapísaná správne, lebo si tento vymeriavací základ pre určenie výšky poistného určil sám v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi, čo ani nespochybňoval.

Námietka navrhovateľa, že jeho osobný vymeriavací základ mal byť posúdený podľa § 257 zákona o sociálnom poistení, a teda, že mal byť úhrnom hrubých zárobkov za príslušný

kalendárny rok, ktoré podliehali dani zo mzdy bez odpočítania tejto dane, je nedôvodná, lebo navrhovateľ v spornom období mal príjmy podliehajúce dani z príjmov obyvateľstva a nie príjmy podliehajúce dani zo mzdy, čo vyplýva aj z navrhovateľom predložených fotokópií priznaní k dani z príjmov obyvateľstva za roky 1990, 1991, a 1992. Osobný vymeriavací základ navrhovateľa je určený v súlade s § 61 zákona o sociálnom poistení, lebo tento vymeriavací základ si určil za základ pre určenie výšky poistného.

Dani zo mzdy podliehala mzda za prácu podľa zákona č. 76/1952 Sb. o dani zo mzdy v znení neskorších predpisov (účinný do 31. decembra 1992), a boli ňou príjmy z pracovného pomeru. Ostatné príjmy fyzických osôb (teda aj samostatne zárobkovo činných osôb), okrem príjmov oslobodených, podliehali dani z príjmov obyvateľstva. Rozlišovanie týchto druhov príjmov je okrem iného dôležité z toho hľadiska, či sa na osobu vzťahuje § 61 alebo § 257 zákona o sociálnom poistení, lebo osobný vymeriavací základ stanovený § 257 sa týka len tých osôb, ktoré mali v období pred 1. januárom 1993 hrubé zárobky podliehajúce dani zo mzdy.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje napadnuté rozhodnutie odporkyne za súladné so zákonom, a preto rozsudok Krajského súdu v Košiciach ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný a odporkyni v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli (§ 250k ods. 1 a § 246c OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 26. januára 2012

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová